

W nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 06(62) Czerwiec 2016

Buczowska Truskawka

- II Krajowe Święto

str. 4

Odmiany rzepaku ozimego

- mieszańcowe czy populacyjne?

str. 6

Koła Gospodyń Wiejskich

150 lat na ziemiach polskich

str. 12

Spis treści

Aktualności

II Krajowe Święto Truskawki w Buczku – program

.....str. 4

Prawnik radzi

Powracający problem szkód łowieckich - cz. 1

.....str. 5

Temat numeru

Odmiany rzepaku ozimego - mieszańcowe czy populacyjne?

.....str. 6

Zmiany w sprzedaży gruntów rolnych - cz. 2

.....str. 7

Dobre praktyki w rolnictwie

Aktualna sytuacja epizootyczna w zakresie ASF w Polsce

.....str. 8 - 9

Ubezpieczajmy się u siebie

Poznajemy Biuro Regionalne TUV „TUV” w Łodzi

.....str. 10

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Warzywa i owoce niezastąpione w żywieniu

.....str. 11

Smaki i pasje z regionu

150 lat Kół Gospodyń Wiejskich na ziemiach polskich

.....str. 12

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja:

Materiały do gazety

Sylvia Skulimowska – 604 627 197

sylvia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama

Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Okladka: Zdjęcie IRWL

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o., ul. Północna 27/29, 91 – 420 Łódź, tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Północna 27/29 91-420 Łódź
tel. 42 632- 70- 21 fax. 42 632-70-31

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

BIURA POWIATOWE

Powiat	Przewodniczący / Delegat	Adres biura	Telefon
Belchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Belchatów, pokój nr. 9	510-474-813
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny, ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510-474-851
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18, pok.117 siedziba BGŻ, 99-300 Kutno	510-474-825
Łask	Bronisław Węglewski Marek Krawczyk	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510-474-871
Łęczyca	Małgorzata Gabryelczak Dariusz Kowalczyk	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510-474-725
Łowicz	Jan Znyk Donata Wrona	ul. Starościńska 1, pok. 213 99-400 Łowicz	510-474-800
Łódź-Wschód	Jan Woźniak Bogdan Salata	UG w Andrespolu ul. Rokicińska 126 95-020	510-474-874
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	ul. Kowalskiego 2 26-300 Opoczno	510-474-870
Pabianice	Czesław Dzierżawski Jan Chojceki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510-474-865
Pajęczno	Jacek Koziański Łukasz Wojtaszczyk	ul. 1 Maja 13/ 15, pok. nr 14 98-330 Pajęczno	510-474-813
Piotrków Tryb.	Tomasz Kowalski Bogdan Pietrykowski	Starostwo Powiatowe, Al. 3-go Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510-474-861
Poddębice	Ewa Bednarek Mariusz Gortat	GS Samopomoc Chłopska, ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510-474-725
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6, 97-500 Radomsko, pok. nr 210	510-474-801
Rawa Maz.	Mariusz Cheba Małgorzata Rosa	ul. Jana Sobieskiego 1, 96-200 Rawa Maz.	510-474-850
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	ul. POW 30, 98-200 Sieradz	510-474-793
Skierniewice	Andrzej Kowara Jacek Ossowicz	ul. Jagiellońska 32 96-100 Skierniewice	510-474-841
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Ewa Sygitowicz	ul. Św. Antoniego 41 pok. nr 20, 97-200 Tomaszów Maz.	510-474-862
Wieluń	Józef Stępień Krzysztof Wróbel	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510-474-804
Wieruszów	Jerzy Karsznia Ryszard Starek	ul. Ludwika Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów	510-474-804
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Jan Nowak	ul. Ceramiczna 10, 98-220 Zduńska Wola	510-474-793
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24, 95-100 Zgierz	510-474-738

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź, ul. Swojska 4, lodz@tuv.pl	42/640-68-53 42/640-68-54
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski, Al. 3 Maja 33, piotrkowtrybunalski@tuv.pl	44/649-69-29 44/649-69 80
Oddział w Belchatowie	97-400 Belchatów, ul. Wojska Polskiego 27A, belchatow@tuv.pl	44/633-01-03
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice, ul. Senatorska 25 skierniewice@tuv.pl	46/832-30-00 46/832-36-49
Filia w Łowiczu	99-400 Łowicz, ul. Przyrynek 16, lowicz@tuv.pl	46/837-00-79
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno, ul. Zduńska 9, kutno@tuv.pl	24/254-17-00
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, Rynek 19, sieradz@tuv.pl	43/822-33-99 fax:822-38-68
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8, leczyca@tuv.pl	24/721-01-61
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4 radomsko@tuv.pl	44/683-51-05 44/683-21-27

Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Kutnie

Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Kutnie działa w imieniu rolników powiatu kutnowskiego. Przewodniczącym Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Kutnie jest Włodzimir Jaworski.

Powiat Kutnowski obejmuje 11 gmin o łącznej powierzchni 887 km². Powiat ma charakter rolniczy, a użytki rolne stanowią 88,4% jego powierzchni. Gleby na terenie powiatu kutnowskiego są zróżnicowane. Gleby występujące na przedmiotowym terenie charakteryzują się wysoką przydatnością rolniczą – ok. 80% gruntów ornych jest zaklasyfikowanych do kompleksów pszennych, pszenno-żytnich i zbożowo-pastewnych, nadających się pod uprawę roślin o wysokich wymaganiach glebowych. Gleby słabe i bardzo słabe stanowią jedynie ok. 20% gruntów ornych. Dominującymi typami gleb są gleby brunatne, czarne i ziemie szare.

Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Kutnie opiniuje projekty aktów prawnych dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych. Działa na rzecz rolników poszkodowanych klęskami żywiołowymi, bierze udział w komisjach szacujących straty, w komisjach szacujących szkody łowieckie. Wydaje opinie w sprawie odrolnienia, wyraża stanowisko Izby wobec organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego, oraz innych podmiotów działających w zakresie rolnictwa. Na Radzie Powiatowej Delegacji IRWŁ w Kutnie wystosowali swoje stanowisko w sprawie sprzedaży nieruchomości PGR Głogowa. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego w Kutnie kategorycznie sprzeciwiała się sprzedaży nieruchomości pochodzących z gospodarstwa Głogowa w celu zabezpieczenia potrzeb okolicznych rolników na powiększenie rodzinnych gospodarstw rolnych oraz zabezpieczeniem interesu lokalnego dzierżawcy, który ma umowę dzierżawy do 2019 roku. Według Izby Rolniczej celem działalności Agencji Nieruchomości Rolnej ma być racjonalna gospodarka gruntami i takie zarządzanie by powstawało coraz więcej rodzinnych gospodarstw rolnych produkujących na rynek. ANR zdaniem Izby Rolniczej działała w oparciu o bliżej niesprecyzowane standardy. Grunty

rolne najchętniej sprzedawała pośrednio i bezpośrednio dużym korporacjom finansowym. Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Kutnie stoi na stanowisku, żeby państwowa ziemia nadzorowana przez Agencję Nieruchomości Rolnych trafiała w większym wymiarze do rolników indywidualnych i stanowiła powiększenie ich rodzinnych gospodarstw. Uważa, że w ostatnich latach Agencja Nieruchomości Rolnych reprezentowała interesy większych posiadaczy ziemskich. Obecne kierownictwo wykazuje już chęci do współpracy z Izbami Rolniczymi w tym zakresie.

Biuro Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Kutnie ma swoją siedzibę na ulicy Podrzecznej 18 w Kutnie (w biurach Banku BGŻ), pracownikiem biura jest Magdalena Studzińska, która pomaga w wypełnieniu wniosków obszarowych. Biuro jest czynne w poniedziałki, środy, piątki w godzinach od 8 do 16, numer telefonu do biura: 510-474-825.

Magdalena Studzińska

Specjalista do spraw obszarów wiejskich i obsługi Rady Powiatowej IRWŁ w Kutnie

Członkowie Rady:

Gmina Bedlno Andrzej Górczyński – delegat na Walne Zgromadzenie IRWŁ, Konrad Olejniczak;
Gmina Dąbrowice Grzegorz Dropiński, Tomasz Jarka;
Gmina Krośnice Krzysztof Kołodziejki, Adam Zasadzki; **Gmina Krzyżanów** Roman Jabłoński, Radosław Trawczyński; **Gmina Kutno** Jan Olesiński, Tomasz Starbała ; **Gmina Łanięta** Jakub Anglard, Tomasz Szczęsny; **Gmina Nowe Ostrowy** Krzysztof Głowacki, Krzysztof Zdziarski; **Gmina Oporów** Robert Pawlikowski, Marcin Szafran; **Gmina Strzelce** Włodzimir Jaworski – Przewodniczący Rady, Delegat na Walne Zgromadzenie IRWŁ Andrzej Lewandowski; **Miasto-Gmina Żychlin** Władysław Kowalski, Marek Materka.

Szanowni Państwo!

W czerwcowym numerze *W NOWEJ ROLI* znajdą Państwo wiele informacji na temat uprawy, hodowli zwierząt, jak również działalności samorządu rolniczego. Kontynuujemy nowy cykl w miesięczniku i przedstawiamy działania Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, tym razem w powiecie kutnowski. Rolników z tego terenu zachęcam do kontaktu z Radą i przedstawiania spraw z którymi się borykają. W przyszłym roku będziemy obchodzić 20 – lecie działalności samorządu rolniczego. To doskonała okazja do pewnych podsumowań.

Mimo, że od wykrycia pierwszego przypadku afrykańskiego pomoru świń (ASF) w Polsce minęły ponad 2 lata, problem ten nadal jest aktualny. Na szczęście wiedza na temat wirusa ASF została w znacznym stopniu poszerzona i zweryfikowana, co zdecydowanie ułatwia walkę z tą chorobą. O aktualnej sytuacji epizootycznej w zakresie ASF w Polsce będą mogli Państwo przeczytać w tym numerze. Warto też zapoznać się z najnowszymi wynikami badań odmian rzepaku ozimego. Analiza COBORU Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Sulejowie ułatwi wybór odmian - mieszańcowe czy populacyjne?

W tym roku obchodzimy jubileusz 150 – lecia Kół Gospodyń Wiejskich na ziemiach polskich. Niezwykle interesujący zarys historyczny działalności tej organizacji przedstawia, na stronie 12, Pan Krzysztof Banasiak - Prezes Regionalnego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych w Łodzi.

25 i 26 czerwca 2016 roku zapraszam Państwa na II Krajowe Święto Truskawki w Buczku. Reportaż z tego wydarzenia będzie można przeczytać w lipcowym numerze naszego miesięcznika.

Życzę Państwu interesującej lektury

Dromis Tora Naglewska

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

25 i 26 czerwca 2016 roku zapraszamy na Dni Buczkowskiej Truskawki!

Patronat
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Patronat
Wojewoda
Łódzki

Patronat
Marszałek Województwa
Łódzkiego

Wójt Gminy
Buczek

Buczkowska Truskawka

- marką województwa łódzkiego

II KRAJOWE ŚWIĘTO TRUSKAWKI

PROGRAM IMPREZY:

25 CZERWCA 2016 R.

- 09:00 - Rozgrywki Truskawkowej Ligi Gminy Buczek (Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Publicznego w Buczku)
- 10:00 - VI Runda Mistrzostw Polski i Pucharu Polski Super Enduro (wjazd od ulicy Zielonej oraz ulicy Szadek)
- 11:00 - Truskawkowy Wyścig Rowerowy w ramach Pucharu Polski
- 14:30 - Parada Truskawkowego Klubu Motocyklowego po terenie gminy Buczek
- 15:30 - Występ zespołu CU-DENS
- 17:00 - Występ zespołu POWER PLAY
- 18:00 - Powitanie zaproszonych gości
 - Wręczenie aktów nadania tytułu Honorowego Obywatela Gminy Buczek
 - Wręczenie nagród dla zwycięzców w konkursach truskawkowych
- 19:30 - Występ zespołu BAYERA
- 20:30 - Występ zespołu ŻUKI
- 21:30 - GWIAZDA WIECZORU - ZESPÓŁ DŻEM
- 24:00 - Pokaz sztucznych ogni
 - Zakończenie imprezy

26 CZERWCA 2016 R.

- 09:00 - Finał Truskawkowej Ligi Gminy Buczek (Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Publicznego w Buczku)
- 09:00 - VII Runda Finałowa Mistrzostw Polski i Pucharu Polski Super Enduro (wjazd od ulicy Zielonej oraz ulicy Szadek)
- 15:00 - Wręczenie nagród dla wyłonionego Mistrza Polski sezon 2016 oraz zdobywcy Pucharu Polski Super Enduro
- 16:00 - Występ zespołu THE LOVERS
- 17:00 - Występ zespołu FREAKY BOYS
- 18:00 - Wręczenie nagród zwycięzcom Truskawkowej Ligi Gminy Buczek
- 18:30 - Występ zespołu DEFIS
- 19:30 - Występ zespołu GESEK
- 20:30 - Występ zespołu CLASSIC
- 21:30 - Występ MARIO BISCHIN
- 22:15 - GWIAZDA WIECZORU - DODA
- 24:00 - Pokaz sztucznych ogni
 - Zakończenie imprezy

Plac przy ul. Parkowej w Buczku

Festiwal DISCO polowanie z polo tu

OGÓLNOPOLSKA TRASA KONCERTOWA

DODA

MARIO BISCHIN

Szczegóły na: www.discopolowanie.pl, www.facebook.com/festiwaldiscopolowanie

Patronat Medialny:

Partner Regionalny:

Wyłącznie Partnerzy Medialni Festiwalu Discopolowanie z Polo TV:

Sponsorzy Festiwalu Discopolowanie z Polo TV:

Ogłoszenie zostało sfinansowane ze środków Gminy Buczek

Powracający problem szkód łowieckich

Problem szkód wyrządzanych w uprawach przez dzikie zwierzęta ciągle jest aktualny. Rolnicy mają duże problemy z uzyskaniem odszkodowania za powstałe szkody. Nierzadko Koła Łowieckie, w gestii których leży wypłata odszkodowania za powstałe szkody oraz podejmowanie działań mających na celu minimalizację szkód wyrządzanych przez dzikie zwierzęta w uprawach, w ogóle nie reagują na zgłoszenia dokonywane przez poszkodowanych rolników.

Zdjęcie: Lubuska Izba Rolnicza

Część 1

Brak po stronie poszkodowanego rolnika dokumentów potwierdzających dokonania zgłoszenia szkody, praktycznie uniemożliwia rolnikowi skuteczne dochodzenie, od właściwego Koła Łowieckiego, obowiązku naprawienia szkody. Zakres obowiązków Koła Łowieckiego jak i poszkodowanego rolnika oraz tryb postępowania w związku z dochodzeniem roszczeń za powstałe szkody reguluje Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (t.j. Dz.U. z 2013, poz.1226 z późn. zmian.) oraz Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. z dnia 24 marca 2010 r. poz.272).

I. Zakres obowiązków Koła Łowieckiego

1. Zgodnie z § 1. 1. Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego (Koła Łowieckiego) informuje właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwą terytorialnie izbę rolniczą o osobach uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń szkód wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniiele i sarny w uprawach i płodach rolnych.

2. Zgodnie z § 1. 3. Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do prowadzenia ewidencji zgłoszeń, o których mowa w ust. 2.

3. Zgodnie § 2. 1. Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, wstępnego szacowania szkody, zwanego dalej „ogłędzinami”, ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody dokonują upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, zwani dalej „szacującymi”, przy udziale poszkodowanego albo jego pełnomocnika oraz, na żądanie jednej ze stron, przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej.

4. Zgodnie z § 2. 3. Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia poszkodowanego o terminie ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody nie później niż na 2 dni przed ich dokonaniem, a za porozumieniem stron - w terminie krótszym.

5. Obowiązek dokonania ogłędzin w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

6. Obowiązek sporządzenia protokołu z ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowa-

nia szkody - zgodnie z § 2. 5. ww. Rozporządzenia.

7. Zgodnie z § 6. Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, wypłaty odszkodowań dokonują dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich w terminie trzydziestu dni od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody albo

od dnia sporządzenia protokołu ponownego szacowania szkody, o ile ponowne szacowanie miało miejsce.

II. Zakres obowiązków poszkodowanego

1. Zgodnie z § 1. 2. Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, właściciel lub posiadacz gruntu, na którym powstała szkoda, zwany dalej „poszkodowanym”, zgłasza szkodę w formie pisemnej osobie, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia, a w przypadku szkód wyrządzonych w sadach - w terminie 14 dni od dnia jej powstania z jednoczesnym określeniem liczby uszkodzonych drzew.

2. Uczestniczenie w czynnościach wstępnego szacowania szkody, zwanego dalej „ogłędzinami”, oraz ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody.

3. Poszkodowany może uczestniczyć w ogłędzinach ale nie musi, przy czym brak udziału nie wstrzymuje czynności dokonania ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody.

4. Wniesienie zastrzeżeń do protokołu przez poszkodowanego.

5. Zgodnie z § 4. 3 Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska poszkodowany ma obowiązek powiadomienia o terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy. Poszkodowany jest obowiązany powiadomić szacującego szkody w formie pisemnej, w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem,

Tryb postępowania w dochodzeniu roszczeń z tytułu szkód łowieckich.

1. Zgłoszenie do wyznaczonego przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich szkody w terminie:

1.1. 3 dni - od dnia jej stwierdzenia

1.2. 14 dni - w przypadku szkód wyrządzonych w sadach, z jednoczesnym podaniem liczby uszkodzonych drzew.

2. Zawiadomienie przedstawiciela właściwej Izby Rolniczej w terenie zawiadomienie przez przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego o terminie dokonania ogłędzin nie niż na 2 dni przed ich dokonaniem, a za porozumieniem stron - w terminie krótszym.

3. Dokonanie ogłędzin w terminie 7 dni od daty zgłoszenia szkody

4. Wstępne szacowanie szkody, zwane dalej „ogłędzinami”, przez przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego z udziałem pokrzywdzonego lub jego pełnomocnika, oraz przedstawiciela właściwej Izby Rolniczej (w przypadku zgłoszenia żądania takiego udziału)

5. Sporządzenie protokołu z ogłędzin i jego podpisanie przez poszkodowanego lub jego pełnomocnika, przedstawiciela właściwej Izby Rolniczej, jeżeli uczestniczył w ogłędzinach, przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, który dokonywał ogłędzin.

6. Możliwość wniesienia zastrzeżeń do protokołu przez poszkodowanego lub jego pełnomocnika.

7. Obowiązek zawiadomienia szacującego szkody, przez poszkodowanego o terminie

planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy poszkodowanego jest obowiązany powiadomić szacującego w formie pisemnej, w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem

8. Zawiadomienie o terminie ostatecznego szacowania szkody przez przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego.

9. Ostatecznego szacowania szkody - dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy, a w przypadku uszkodzonego lub zniszczonego płodu rolnego - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

10. Wypłaty odszkodowań dokonują dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich w terminie trzydziestu (30) dni od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody albo od dnia sporządzenia protokołu ponownego szacowania szkody, o ile ponowne szacowanie miało miejsce.

Istotne w dochodzeniu odszkodowania jest dochowanie procedury po stronie poszkodowanego rolnika. Zawiadomienie o szkodzie winno być dokonane na piśmie. Jeżeli takie zawiadomienie jest wysyłane pocztą to należy to uczynić listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Ponadto dodatkowym dowodem w sprawie będą zdjęcia jakie winien wykonać poszkodowany rolnik na terenie uprawy w której wyrządzone są szkody, ale w taki sposób aby można było zidentyfikować działkę gruntu na której zdjęcia zostały wykonane. Na zdjęciach winna być widoczna data ich wykonania. Dobrze byłoby aby poszkodowany rolnik posiadał świadków na okoliczność powstałych szkód.

W przypadku nie wykonania procedury przez właściwe Koło Łowieckie lub nie dojścia do porozumienia co wysokości odszkodowania, poszkodowany rolnik może dochodzić swojego roszczenia przed właściwym Sądem Rejonowym. Warunkiem jest jednak właściwe udokumentowanie powstałej szkody i zachowanie trybu postępowanie w związku ze zgłoszeniem powstałej szkody.

Część 2 w następnym numerze

Lilla Perka

Radca prawny Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Porady prawne we wtorki i w czwartki po wcześniejszym zgłoszeniu

42 632 70 21

Odmiany rzepaku ozimego - mieszańcowe czy populacyjne?

Do siewu rzepaku ozimego jest jeszcze daleko, ale już warto zastanowić się nad wyborem właściwej odmiany. Krajowy Rejestr Odmian jest bardzo liczny – 121 odmian, w tym 41 populacyjnych i 80 mieszańcowych (stan na 30.05.2016 roku). W ostatnich latach zwiększa się liczba nowo zarejestrowanych odmian, ale są to głównie odmiany zagraniczne, których udział w rejestrze stanowi 87%. Dwa typy odmian: populacyjne i heterozyjne, dodatkowo utrudniają decyzję, która może zdecydować o efektach ekonomicznych uprawy.

Wybierając odmianę zawsze warto się dowiedzieć, czy jest ona wpisana do Krajowego Rejestru Odmian i czy znajduje się na Liście Odmian Zalecanych do uprawy w naszym województwie. Wpisanie odmiany do rejestru oznacza, że jej wartość gospodarcza na tle innych odmian jest istotna, a obecność na LOZ informuje o przydatności do uprawy w warunkach przyrodniczo-klimatycznych naszego rejonu (informacje na stronie internetowej www.coboru.pl; www.sulejow.coboru.pl).

Ważnym elementem decydującym o powodzeniu uprawy jest dopasowanie odmiany do warunków siedliskowo-glebowych gospodarstwa. Wiadomym jest, że

Podstawowym kryterium wyboru jest zwykle plenność odmiany. W przypadku tego gatunku obserwuje się dość dużą zmienność plonowania w latach. Zamieszczony wykres przedstawia plonowa-

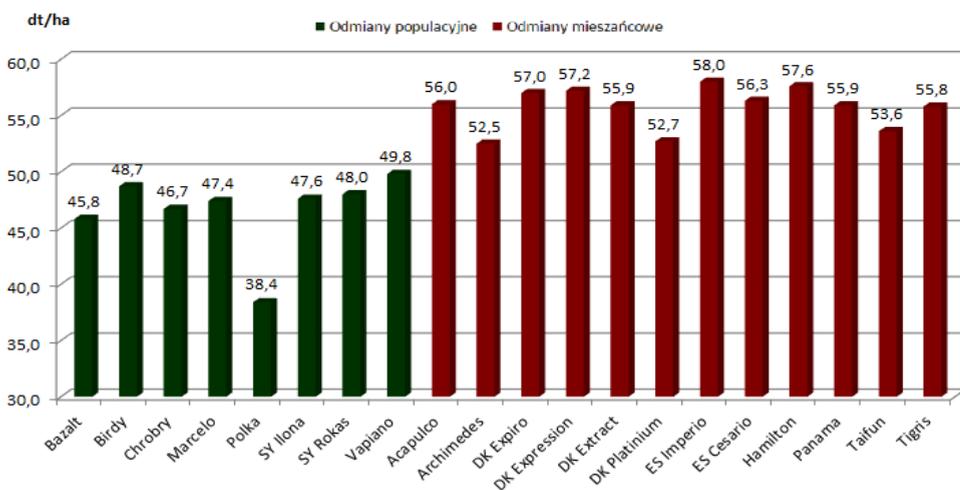
nie nowych odmian populacyjnych i mieszańcowych zarejestrowanych w 2016 roku. Wyniki przedstawione są w oparciu o doświadczenia rejestrowe realizowane

Przezimowanie odmian populacyjnych i mieszańcowych rzepaku ozimego w doświadczeniach PDO w latach 2015/2016 i 2011/2012

Wyszczególnienie	Przezimowanie			
	Martwe rośliny (%)	Ocena stanu roślin	Martwe rośliny (%)	Ocena stanu roślin
	2015/2016		2011/2012	
Średnia odmian	29	5,5	40	4,1
Odmiany populacyjne	29	5,3	39	4,0
Odmiany mieszańcowe	29	5,5	40	4,1

Skala 9°: 9 – oznacza stan rolniczo najlepszy, 5 – stan rolniczo średni, 1 – stan rolniczo najgorszy

Wyniki plonowania odmian populacyjnych i mieszańcowych zarejestrowanych w 2016 r.

odmiany mieszańcowe i populacyjne mają swoje zalety, ale również swoiste wymagania uwarunkowane różnicowaniem genetycznym.

w sezonie 2014/2015 w ośmiu punktach doświadczalnych COBORU w kraju i udowadniają, że plonowanie mieszańców jest wyższe od plonowania odmian popu-

lacyjnych. Wśród mieszańców najlepiej plonowała odmiana ES Imperio, a Vapiano dominowała spośród odmian populacyjnych.

Wyższe plonowanie to jedna z zalet odmian heterozyjnych, ale odmiany populacyjne mają również swoje atuty i są dobrze oceniane przez rolników. Aby wyłonić właściwą odmianę, która będzie spełniać nasze oczekiwania należałoby się zapoznać z właściwościami rolniczo – użytkowymi odmian zarówno populacyjnych jak i mieszańcowych.

Odmiany mieszańcowe są wynikiem postępu hodowlanego, a niektóre z nich są również odporne na kiłę kapusty i tolerancyjne na substancje z grupy imidazolin. Trwają prace hodowlane nad wytworzeniem odmiany o żółtej barwie okrywy nasiennej, a w ofercie znajdują się także odmiany półkarłowe.

Ważną cechą odmian jest ich zimotrwałość, a zróżnicowanie pod tym względem jest dość duże. Warto podkreślić, że typ odmiany nie ma wpływu na zimotrwałość, jest to indywidualna cecha odmiany. Jednak lepszą regenerację uszkodzeń pozimowych zaobserwowano u odmian mieszańcowych.

Wydaje się być przesądzone, że w przyszłości dominować będą odmiany mieszańcowe. Niektóre firmy już zrezygnowały z hodowli odmian populacyjnych, więc wybór pomiędzy kreacją mieszańcową, a populacyjną przestanie istnieć.

Porównanie właściwości rolniczo –użytkowych odmian populacyjnych i mieszańcowych rzepaku ozimego

- Odmiany populacyjne**
- Plonują niżej, ale ich plonowanie jest stabilniejsze zwłaszcza na stanowiskach słabszych.
 - Dobrze reagują na wcześniejsze siewy.
 - Dobór odmian jest (i w przyszłości będzie) coraz mniejszy.
 - Norma wysiewu jest większa i wynosi 50-60 sztuk nasion na 1m².
 - Cena materiału siewnego jest niższa.
 - Zbiór jest łatwiejszy i mniej kosztowny.

- Odmiany mieszańcowe**
- Plonują wyżej i sprawdzają się w warunkach intensywnej uprawy.
 - Są tolerancyjne na opóźniony termin siewu, bardziej odporne na warunki stresowe i charakteryzują się podwyższoną odpornością na choroby grzybowe.
 - Dobór odmian jest liczniejszy i bardziej zróżnicowany.
 - Norma wysiewu jest mniejsza i wynosi 40-50 sztuk nasion na 1m².
 - Coroczny zakup materiału siewnego, cena wyższa.
 - Zjawisko heterozji powoduje bujniejszy wzrost, przez co zbiór jest bardziej utrudniony.

Ilona Śpiewak
COBORU Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian w Sulejowie
tel./faks: 44 616 20 39
ul Polna 10,
97-330 Sulejów
www.sulejow.coboru.pl

Zmiany w sprzedaży gruntów rolnych

Od 30 kwietnia 2016 roku obowiązują nowe zasady sprzedaży gruntów rolnych, stanowiących zarówno Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa jak i gruntów rolnych prywatnych – USTAWA z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw.

Prezentujemy poniżej podstawowe informacje na temat nowych przepisów prawa w tym zakresie.

Część 2

ANR może wyrazić zgodę:

- przeniesienie własności nieruchomości nabytej z Zasobu gdy nabywcą jest osobą fizyczną

- zamierzającą powiększyć gosp. rodzinne albo
- posiadającą kwalifikacje rolnicze w rozumieniu przepisów o UKUR i zamierzającą utworzyć gosp. rodzinne albo
- której przyznano pomoc dla młodych rolników

- ustanowienie hipoteki na nieruchomości nabytej z Zasobu w przypadku gdy hipoteka ma stanowić zabezpieczenie spłaty zaciągniętego kredytu na:

- zakup nieruchomości rolnej na powiększenie gospodarstwa rodzinnego;
- zakup inwentarza żywego lub maszyn i urządzeń służących do prowadzenia gosp. rodzinnego
- budowę, rozbudowę, lub modernizację budynków służących prowadzenia produkcyjno- rolniczej;
- odbudowę budynków zniszczonych w wyniku zdarzeń losowych
- realizację przedsięwzięcia na które jest udzielana pomoc ze środków publicznych w związku z zaistniałymi zdarzeniami losowymi

Każdy nabywca nieruchomości Zasobu przed zawarciem umowy sprzedaży składa oświadczenie o pochodzeniu środków finansowych na ten cel oraz, że nie zawarł umowy przedwstępnej na zbycie tej nieruchomości.

Osoba, która złożyła nieprawdziwe oświadczenie, o którym mowa powyżej, podlega odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.” Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń

Kto może nabyć grunty rolne w obrocie prywatnym?

Zgodnie z nowymi przepisami grunty rolne w obrocie **tylko rolnik indywidualny (art. 2a -2c Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego)**, chyba że ustawa stanowi inaczej, a powierzchnia nabywanej nieruchomości rolnej wraz z powierzchnią nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rodzinnego nabywcy nie może przekraczać 300 ha użytków rolnych

Jaka sprzedaż gruntów rolnych w obrocie prywatnym zwolniona jest ze stosowania nowych prze-

pisów? – art. 1 a Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego:

- gruntów rolnych do 0,3 ha,
 - dla osób bliskich zbywcy,
 - dla jednostek samorządowych, Skarbu Państwa, ANR,
 - osobom prawnym Kościoła Katolickiego,
 - związkom wyznaniowym,
 - podmiotom, które nabędą nieruchomość w drodze dziedziczenia oraz zapisu windykacyjnego, na podstawie art. 151 lub art. 231 Kc albo w toku postępowania restryktoryzacyjnego ramach postępowania sanacyjnego
- Poza powyższą sytuacją nabywcą może być inny podmiot pod warunkiem uzyskania zgody Prezesa ANR w formie decyzji adm. (**art. 2 a Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego**).

Przepisów UKUR nie stosujemy do gruntów rolnych zabudowanych o powierzchni nie przekraczającej 0,5 ha, które w dniu wejścia w życie ustawy, zajęte są pod budynki mieszkalne oraz budynki, budowle i urządzenia niewykorzystywane obecnie do produkcji rolniczej, wraz z gruntami do nich przyległymi umożliwiającymi ich właściwe wykorzystanie oraz zajęte na urządzenie ogródka przydomowego – jeżeli grunty te tworzą zorganizowaną całość gospodarczą oraz nie zostały wyłączone z produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, nieruchomości rolnych, które w dniu wejścia w życie ustawy, w ostatecznych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przeznaczone są na cele inne niż rolne – **art. 11 Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego**.

Jakie warunki musi spełnić nabywca nieruchomości rolnych w obrocie prywatnym? – art. 2b Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

Nabywca nieruchomości rolnej jest obowiązany prowadzić gosp. rolne w skład którego weszła nabyta nieruchomość rolna przez okres co najmniej 10 lat od dnia nabycia (osoba fizyczna ma prowadzić to gosp. rolne osobiście).

Przez powyższe 10 lat nieruchomość nie może być zbyta ani oddana w posiadanie innym podmiotom (ewentualnie zgoda Sądu – przyczyny losowe, niezależne od nabywcy). Przepisu tego nie stosujemy do powyżej określonych, zwolnionych od spełnienia warunków do zakupu.

W przypadku sprzedaży nieruchomości rolnej, prawo pierwokupu przysługuje z mocy ustawy jej dzierżawcy

(art. 3 Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego), jeżeli:

- 1) umowa dzierżawy została zawarta w formie pisemnej i ma datę pewną oraz była wykonywana co najmniej przez 3 lata, licząc od tej daty oraz
- 2) nabywana nieruchomość rolna wchodzi w skład gospodarstwa rodzinnego dzierżawcy.

W przypadku braku uprawnionego do pierwokupu, o którym mowa powyżej, albo niewykonania przez niego tego prawa, **prawo pierwokupu przysługuje z mocy ustawy Agencji działającej na rzecz Skarbu Państwa** - oświadczenie w formie aktu notarialnego o wykonaniu prawa pierwokupu wysyłane przesyłką poleconą nadaną za potwierdzeniem odbioru za pośrednictwem Poczty Polskiej i opublikowane na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej Agencji.

Uważa się, że zobowiązany z prawa pierwokupu zapoznał się z treścią oświadczenia Agencji o wykonaniu prawa pierwokupu z chwilą jego publikacji na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej Agencji.

Agencja działająca na rzecz Skarbu Państwa może złożyć oświadczenie o nabyciu nieruchomości za zapłatą równowartości pieniężnej odpowiadającej jej wartości rynkowej.

Zbywca nieruchomości rolnej w terminie miesiąca od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa powyżej może:

- 1) wystąpić do sądu o ustalenie równowartości pieniężnej wartości rynkowej nieruchomości rolnej nabywanej przez Agencję albo
- 2) złożyć pisemne oświadczenie o cofnięciu żądania nabycia tej nieruchomości przez Agencję.

W szczególnych przypadkach Prezes ANR może wyrazić zgodę na sprzedaż nieruchomości.

Powyższy tekst stanowi jedynie podstawowe informacje na temat zmian w obrocie gruntami rolnymi – w pozostałych przypadkach zapraszamy na stronę Agencji Nieruchomości Rolnych www.anr.gov.pl

ANR - Filia w Łodzi, Północna 27
Telefon: 42 636 53 26

AGENCJA NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH

VODATEC
TECHNOLOGIA NAWODNIEN

Tworzymy systemy nawodnień
na miarę potrzeb

Profesjonalnie doradzimy, zaprojektujemy i zrealizujemy

nawodnienia, fertygacja, filtracja, pompownie, ochrona antyprzymrozkowa

Ireneusz Dyttus

519 423 685

biuro@vodatec.pl

Zofiówka 4a, 05-620 Błędów

Aktualna sytuacja epizootyczna w zakresie ASF w Polsce

Od wykrycia pierwszego przypadku afrykańskiego poronu świń (ASF) w Polsce (14.02.2014) minęły prawie 2 lata. W tym okresie wiedza na temat krążącego w Polsce i wschodniej części Europy wirusa ASF (ASFV) i epidemiologii tej groźnej choroby uległa istotnemu poszerzeniu, a w dużym stopniu także weryfikacji.

Na podstawie obserwacji prowadzonych w naszym kraju, ale także krajach nadbałtyckich (Litwa, Łotwa, Estonia) można stwierdzić, że szczególnie w Polsce ASF ma przebieg wyraźnie inny od przewidywanego przez ekspertów z krajów Unii Europejskiej (UE), wśród których przeważają specjaliści z Półwyspu Iberyjskiego, na którym ASF zwalczano przez ponad 35 lat.

Prawie 2 lata naszych doświadczeń z ASF w Polsce wskazuje, że proces uwolnienia kraju od tego wirusa będzie długotrwały – trwający latami.

Dzisiaj można stwierdzić, że zasadniczym celem wielokierunkowych działań zaangażowanych w program eradykacji

ASFV powinno być niedopuszczenie do zawleczenia ASFV do populacji świń i ograniczenie do minimum obszarów dotkniętych tą chorobą.

Co ważne, daje się zauważyć, że doświadczenia ze zwalczaniem ASF w Hiszpanii i Portugalii nie zawsze sprawdzają się w naszej strefie geograficzno - klimatycznej. Dzisiaj wydaje się, że sytuacja w Portugalii i Hiszpanii związana z mającym tam miejsce, przez okres prawie 40 lat, epidemicznym występowaniem ASF, nie może być porównywana z sytuacją w naszej części Europy. Jest to spowodowane między innymi przez fakt, że krążył tam genotyp I ASFV wyraźnie mniej zjadliwy od genotypu II.

Jak wspomniano, ASF występuje w Polsce od lutego 2014 roku. Do 15 stycznia 2016 roku stwierdzono w naszym kraju 83 przypadki ASF u dzików i trzy ogniska tej choroby u świń. Wszystkie te zdarzenia miały miejsce na Podlasiu – w powiatach białostockim, sokólskim i hajnowskim.

Niestety, w trzech przypadkach chorobę stwierdzono u świń domowych. Pierwsze ognisko wykryto 23.07.2014 r. w gospodarstwie liczącym 5 świń, w gminie Gródek, w powiecie białostockim. Drugie ognisko stwierdzono 08.08.2014, również w gminie Gródek w gospodarstwie liczącym tylko jedną swinie, która zachorowała z klasycznymi objawami klinicznymi i typowymi dla ASF zmianami klinicznymi. Gospodarstwa, gdzie stwierdzono pierwsze i drugie ognisko położone są w odległości około 15 km od siebie. Trzecie ognisko stwierdzono w gospodarstwie liczącym 7 świń 31.01.2015 r. w gminie Sokółka.

Ognisko pierwsze i drugie było zlokalizowane w powiecie białostockim, a trzecie w sokólskim. Na podstawie wywiadu i obserwacji można stwierdzić, że objawy kliniczne ASF w ogniskach różniły się zasadniczo od tych, które prezentowane są w podręcznikach. Oznacza to, że niełatwo jest postawić rozpoznanie ASF na podstawie badań klinicznych czy sekcyjnych.

Analizując rozwój sytuacji epidemiologicznej, obserwuje się, co prawda, stosunkowo wolne (średnio około 2,5 km na miesiąc), ale jednak konsekwentne przesuwanie się zakażeń ASF u dzików przede wszystkim w kierunku południowym. W każdym momencie ASFV krążący w populacji dzików może stać się przyczyną poważnych problemów w populacji świń.

W tym kontekście niepokojący jest utrzymujący się od wielu miesięcy brak zrozumienia problemu i niedoceniań zagrożenia, przede wszystkim przez znaczny odsetek samych zainteresowanych, w tym głównie właścicieli małych gospodarstw przyzagrodowych, które poza dzikami de facto stanowią najbardziej prawdopodobny wektor w ewentualnym szerzeniu się ASF. Nierespektowanie podstawowych zasad bioasekuracji jest zauważalne przede wszystkim w przypadku chlewni przyzagrodowych. Z tego względu chowu świń bezwzględnie powinni za-

populacji dzików w Polsce są wysoce zróżnicowane. Największą gęstość populacji dzików rejestruje

się na północnym zachodzie Polski. Na wchodzie kraju liczba i gęstość populacji dzików nie jest wysoka, jakkolwiek w niektórych nadleśnictwach przekracza liczbę 2 osobników/km kwadratowy. Można stwierdzić, że właśnie na obszarze tych nadleśnictw obserwuje się stosunkowo częste występowanie przypadków ASF.

Ważne jest to, że krążący aktualnie w Europie ASFV cechuje się wysoką zjadliwością, czego skutkiem są szybkie padnięcia po infekcji – praktycznie wszystkich zakażonych zwierząt. Pojawiająca się wcześniej (w ciągu 24 h po zakażeniu) gorączka wpływa na ograniczenie mobilności zwierząt. W konsekwencji siewstwo wirusa przez zakażone osobniki jest krótkotrwałe i ma miejsce na ograniczonym terytorium. To cenne z punktu widzenia szybkości szerzenia się choroby zjawisko może ulec zmianie, co obserwuje się już w Estonii i może dojść do sytuacji, w której część dzików będzie przeżywała infekcję i będzie stawała się długotrwałymi siewcami wirusa ASF. W takim przypadku sytuacja mogłaby ulec zdecydowanej komplikacji.

Korzystna z epidemiologicznego punktu widzenia jest również niska gęstość populacji dzików w regionach otaczających obszar zapowietrzony.

Dane dotyczące dzików uwidaczniają jednocześnie, że w przypadku wystąpienia ASF w populacji dzików znaczna ich część pada. W strefie występowania ASF prawie 50% znalezionych padłych dzików zakażonych było ASFV. Dlatego poszukiwanie, badanie laboratoryjne wszystkich znalezionych w lasach dzików oraz ich szybka utylizacja są ważnymi elementami monitorowania sytuacji w zakresie ASF w całej Polsce oraz ograniczania możliwości szerzenia się tej choroby.

Jednym słowem, każdy znaleziony w lesie dzik powinien być zbadany w kierunku ASF. Brak wyników dodatnich wskazuje pośrednio, że obszar, z którego pochodzą próbki od znalezionych padłych dzików jest wolny od ASF.

Tabela 1. Liczba przypadków i ognisk ASF w krajach Unii Europejskiej, Białorusi i Rosji od pierwszych przypadków i ognisk

Kraj	2014		2015 (do 6.10.15)	
	Przypadki	Ogniska	Przypadki	Ogniska
Polska	30	2	46	1
Litwa	45	6	73	12
Łotwa	148	41	517	10
Estonia	32	0	340	18
Włochy (Sardynia)	59	40	17	11
Rosja	789 przypadków i ognisk od 2007-2015 (źródło: Rossielchoznadzor)		28	40
Białoruś	0	0	0	0

W pierwszych miesiącach ASFV stwierdzano prawie wyłącznie u padłych dzików znalezionych tuż przy granicy lub maksymalnie kilka kilometrów od granicy z Białorusią. Do chwili obecnej najdalej od granicy oddalony przypadek ASF zlokalizowany był w odległości około 25 km. Wzdłuż granicy ASF rozprzestrzenił się na przestrzeni około 95 km. Nie wiadomo, czy źródłem ASFV dla kolejnych przypadków choroby wzdłuż granicy są polskie ogniska pierwotne czy też chore dziki przekraczające granicę wschodnią.

przebrać wszyscy hodowcy, lekceważący podstawowe zasady bioasekuracji, co byłoby zgodne ze stosownym, obowiązującym na wybranych obszarach Podlasia rozporządzeniem dotyczącym tego zagadnienia.

Jak wspomniano, dziki są w tej chwili głównym wektorem w szerzeniu się ASF nie tylko w Polsce, ale także na Litwie oraz Łotwie i przede wszystkim w Estonii. Stąd też zagadnieniu temu poświęca się szczególnie dużo uwagi. Wyniki badań i obserwacji epidemiologicznych w naszym kraju wskazują, że rozmieszczenie oraz gęstość

Elementem krytycznym jest w omawianym aspekcie badanie wszystkich znalezionych padłych dzików.

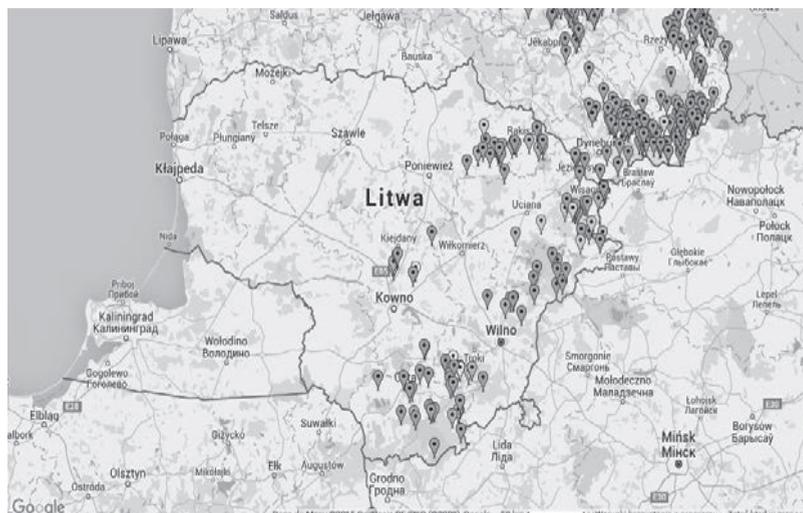
Zdając sobie sprawę ze znaczenia dzików w szerzeniu się ASF, przy zwalczaniu tej choroby główny nacisk w Polsce położyć należy na rozwiązanie tego złożonego problemu. Konieczny jest kontrolowany i właściwie zorganizowany odstrzał dzików ukierunkowany głównie na samice oraz zaprzestanie dokarmiania dzików.

Należy podkreślić, że relatywnie korzystna sytuacja w zakresie ASF w Polsce i ograniczone oraz stosunkowo wolne

Rys. 1 Rozprzestrzenienie przypadków i ognisk ASF na Łotwie i w Estonii

Rys. 2 Rozprzestrzenienie przypadków i ognisk ASF na Litwie

(jak dotychczas) szerzenie się ASF różni się od tego, co obserwujemy w krajach ościennych. W zainfekowanych, znacznie później niż Polska, wirusem ASF Estonii i Łotwie dynamika szerzenia się choroby jest relatywnie szybka i w sposób zasadniczy różni się od tego, co stwierdzamy w naszym kraju. Dużo gorzej przedstawia się również sytuacja na Litwie. Powierzchnia obszarów dotkniętych ASF jest w wymienionych krajach wielokrotnie większa niż w Polsce. Przyczyn tego trudnego jednoznacznie do wyjaśnienia zjawiska jest wiele. Na pewno jedną z przyczyn jest czynnik ludzki związany z błędami popełnianymi w trakcie polowań na dziki, jak też niedociągnięciami ze strony właścicieli gospodarstw drobnotowarowych.

Przykład Estonii i Łotwy jednoznacznie wskazuje, że „oblicza” ASF mogą być różne. Wydaje się, że z wielu powodów, zaangażowania wielu służb, głównie inspekcji weterynaryjnej, oraz szeregu innych korzystnych warunków sytuacja naszego kraju jest w omawianym zakresie – jak dotychczas – stabilna.

Prawie 2 lata walki z ASF pozwoliło na wyciągnięcie wielu ważnych wniosków:

- Szczep wirusa ASF krążący w Polsce jest wysoce zjadliwy, czego skutkiem jest, jak dotychczas, 100% śmiertelność zainfekowanych nim wrażliwych na infekcję zwierząt.
- Krążący w populacji dzików ASFV wywołuje niską, nieprzekraczającą 5% śmiertelność populacyjną (liczba padnięć w stosunku do liczby zwierząt w populacji). W konsekwencji populacja dzików w strefie zakażonej nie maleje – tak jak można by było się spodziewać.
- ASFV krążący w populacji dzików cechuje się stosunkowo niską zaraźliwością (wolne szerzenie się choroby).
- Głównymi sposobami ograniczania możliwości rozprzestrzenienia się ASF są: ograniczenia populacji dzików do poziomu co najwyżej 1 dzika/km kwadratu, odstrzał dzików ukierunkowany przede wszystkim na lochy, intensywne poszukiwanie i szybka eliminacja padłych dzików (najważniejsze źródło wirusa ASF), nieprzerwane podnoszenie świadomości producentów

i myśliwych o mającym miejsce zagrożeniu ASF, bezwzględne przestrzeganie zasad bioasekuracji stad świń, monitorowanie sytuacji epizootycznej kraju, głównie w pasie około 20 km wzdłuż całej granicy wschodniej.

- Uzasadnione wydaje się zróżnicowanie stanowiska Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE) co do ograniczeń w międzynarodowym obrocie zwierzętami w odniesieniu do krajów, w których wirus ASF ten krąży wyłącznie w populacji dzików. Innymi słowami, w przypadku występowania ASF wyłącznie w populacji dzików restrykcje w międzynarodowym obrocie trzodą chlewną i mięsem powinny być ograniczone.

prof. dr hab. Zygmunt Pejsak

Zakład Chorób Świń Państwowego Instytutu

Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego

(PIWet – PIB) w Puławach

AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ REALNE ZAGROŻENIE

Co to jest afrykański pomór świń?

Afrykański pomór świń (ASF) to szybko szerząca się, zakaźna choroba wirusowa, na którą podatne są świny domowe oraz dziki. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF w związku, z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Najczęstszym sposobem zakażenia zwierząt jest bezpośredni lub pośredni kontakt ze zwierzętami zakażonymi. W przypadku terenów o wysokim zagęszczeniu gospodarstw utrzymujących świny, rozprzestrzenianie się wirusa między gospodarstwami jest stosunkowo łatwe za pośrednictwem osób odwiedzających gospodarstwo, jak również przez zakażoną paszę, wodę, wyposażenie oraz skarmianie zwierząt odpadami kuchennymi (zlewkami).

W chwili obecnej liczne ogniska ASF występują na terytorium Federacji Rosyjskiej. Dodatkowo ogniska ASF wykryto w 2012r. na Ukrainie, w 2013r. na Białorusi i w 2014r. na Ukrainie i Litwie.

W związku z powyższym, Główny Lekarz Weterynarii przypomina o surowych procedurach dotyczących wprowadzenia niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego do UE.

Więcej szczegółów pod linkiem:

<http://www.wetgiw.gov.pl/asf>

Jak rozpoznać afrykański pomór świń?

U świń mogą pojawić się następujące objawy:

- liczne upadki (obserwuje się również padnięcia dzików);
- sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała, drobne, lecz liczne wybroczyny w skórze;
- duszność, pienisty wypływ z nosa;
- wypływ z worka spojówkowego;
- biegunka, często z domieszką krwi, wymioty;
- niedowład zadu;
- objawy nerwowe w postaci podniecenia, drgawek mięśni i skurczów klonicznych;
- ronienia.

Podjeżewasz wystąpienie afrykańskiego pomoru świń?

Posiadacz zwierząt, który zauważył objawy nasuwające podejrzenie choroby zakaźnej, jest zobowiązany do natychmiastowego zgłoszenia podejrzenia choroby (obowiązek ustawy obwarowany sankcją karną*). Zgłoszenie należy przekazać do **powiatowego lekarza weterynarii** bezpośrednio albo za pośrednictwem **lekarza weterynarii** opiekującego się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (**wójta, burmistrza**).

*zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625 z późn. zm.)

Zgłosiłeś podejrzenie afrykańskiego pomoru - co dalej?

Po dokonaniu zgłoszenia - do czasu przybycia urzędowego lekarza weterynarii - posiadacz zwierząt zobowiązany jest do:

- izolacji i strzeżenia wszystkich przebywających tam zwierząt;
- wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów z gospodarstwa, w szczególności mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki, nawozów naturalnych;
- nie wywożenia z gospodarstwa materiału biologicznego (nasienia, komórek jajowych, zarodków);
- uniemożliwienia dostępu osobom postronnym do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzane o zakażenie lub chorobę.

Przywożona żywność zawierająca produkty pochodzenia zwierzęcego może zawierać patogeny powodujące niektóre choroby zakaźne zwierząt, w tym afrykański pomór świń.

Nie pozwólmy, aby choroby zakaźne zwierząt przedostały się do UE!

ZAPAMIĘTAJ!!!

Kraj, w którym wystąpi ASF, narażony jest na bardzo duże straty ekonomiczne w przemyśle mięsny oraz hodowli, powodowane upadkami świń, kosztami likwidacji ognisk choroby, a także wstrzymaniem obrotu i eksportu świń, mięsa wieprzowego oraz produktów pozyskiwanych od świń.

Główny Lekarz Weterynarii

Poznajmy Biuro Regionalne TUW „TUW” w Łodzi

Jednostki terenowe:

Oddziały w: Piotrkowie Trybunalskim, Bełchatowie, Skierniewicach, Kutnie, Sieradzu, Łęczycy i Radomsku oraz Filia w Łowiczu.
Teren działania: województwo łódzkie.

Biuro Regionalne Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi powstało 14 stycznia 1993 roku. Jego pierwszym dyrektorem był Julian Kaźmierczak, a pierwsza siedziba mieściła się przy placu Wolności 12. W czerwcu 2003 roku dyrektorem została Anna Bieniawska i jest nim do dnia dzisiejszego. Nasza siedziba mieści się od stycznia 2013 roku przy ulicy Swojskiej 4.

W styczniu 1993 roku biuro zatrudniało tylko dwóch pracowników. Aktualnie Biuro Regionalne TUW „TUW” w Łodzi liczy 86 pracowników. Sukcesywnie również zwiększała się liczba agentów z jednego w 1993 roku do 248 w chwili obecnej. W tej liczbie 75 - to agenci na wy-

czeniu dopasowane do potrzeb, tak osobom fizycznym jak i przedsiębiorcom. W naszym Biurze Regionalnym honorujemy Kartę Dużej Rodziny i Kartę Seniora, które upoważniają do otrzymania dodatkowych zniżek przy zawieraniu ubezpieczeń.

Na terenie naszego działania, głównymi ubezpieczonymi są rolnicy. Mamy w Polsce wiele ubezpieczeń obowiązkowych, ale chcielibyśmy zwrócić szczególną uwagę na dwa ubezpieczenia obowiązkowe dla rolników. Pierwszym ubezpieczeniem jest ubezpieczenie odpowiedzial-

rana na okres 12 miesięcy. Jeżeli najpóźniej na jeden dzień przed końcem okresu ubezpieczenia nie zostało złożone pisemne wypowiedzenie, składka została opłaconą w całości i nie doszło do przeniesienia posiadania gospodarstwa na inną osobę, to umowa ubezpieczenia ulega automatycznemu przedłużeniu na kolejny rok. Warunki, na jakich zawiera się obydwie umowy ubezpieczenia i zasady ustalania odszkodowania są we wszystkich zakładach ubezpieczeń takie same, bo określa je wyłącznie ustawa. Zróżnicowane mogą być natomiast

łączność, którzy pracują dla nas najdłużej, niektórzy prawie dwadzieścia lat.

Od lat Biuro Regionalne współpracuje z Izłą Rolniczą Województwa Łódzkiego. Współpraca zaowocowała utworzeniem 11 października 2006 roku Związku Wzajemności Członkowskiej „Gospodarz”. Zrzesza on rolników ziemi łódzkiej i daje im możliwość korzystania z ochrony ubezpieczeniowej opartej na zasadzie wzajemności. Spotykamy się z nimi na różnych imprezach okolicznościowych takich jak święta rolnicze, wystawy czy konferencje. W marcu tego roku zostało zorganizowane spotkanie kobiet-rolniczek z całego województwa łódzkiego w Teatrze Wielkim w Łodzi z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet. Zaproszono ponad tysiąc pań, które mogły wspólnie obejrzyć balet w dwóch aktach Wasilija Miedwediewa do muzyki Piotra Czajkowskiego – „Oniegin”. Wszystkie były zachwycone występem, a także możliwością spotkania się w tak dużej grupie naszych ubezpieczonych rolniczek. Dla nas, to spotkanie miało dodatkowy walor – ponieważ po spektaklu mogliśmy poznać opinie na temat działalności naszego Towarzystwa oraz propozycje zmian w naszych ofertach ubezpieczeniowych.

Od lat nasze Biuro Regionalne i podległe mu jednostki czynnie uczestniczą w przetargach na ubezpieczenie samorządów terytorialnych. Na chwilę obecną mamy pod opieką 101 gmin, miast i powiatów.

Łódź to wielka aglomeracja licząca ponad 700 tysięcy mieszkańców. Sprzedajemy tu różne pakiety ubezpie-

ności cywilnej rolników. Zakres ochrony jest bardzo szeroki – ubezpieczyciel zapłaci za szkodę, za którą rolnik ponosi odpowiedzialność w związku z posiadaniem gospodarstwa rolnego. Przy zasadnym roszczeniu, rolnik nie będzie musiał pokrywać straty i płacić odszkodowania z własnej kieszeni. Odpowiedzialność za szkody, jaką przejmuje na siebie zakład ubezpieczeń, jest określona ustawą i wynosi: równowartość w złotych 5 mln euro w przypadku szkód na osobie i 1 mln euro w przypadku szkód w mieniu. Obowiązek zawarcia takiej umowy powstaje w dniu objęcia w posiadanie gospodarstwa rolnego.

Druga obowiązkowa umowa ubezpieczenia, to ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych. Ubezpieczeniu podlegają wszystkie budynki o powierzchni powyżej 20 m², z wyłączeniem budynków, których stan techniczny osiągnął 100% normy zużycia, budynków przeznaczonych do rozbiórki, namiotów i tuneli foliowych. Towarzystwo wspólnie z rolnikiem ustala wartość budynku do ubezpieczenia – w wartości nowej lub z uwzględnieniem stopnia zużycia. Budynki ubezpiecza się od skutków zdarzeń wyszczególnionych i zdefiniowanych w ustawie, to jest wyłącznie za szkody spowodowane przez: ogień, huragan, powódź, podtopienie, deszcz nawalny, grad, opady śniegu, piorun, eksplozja, obsunięcie się ziemi, tąpnięcie, lawina, i upadek statku powietrznego. Obowiązek zawarcia takiej umowy ubezpieczenia powstaje z dniem pokrycia budynku dachem.

Umowa ubezpieczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej rolnika oraz budynków rolniczych jest zawie-

kładką za ubezpieczenia obowiązkowe, które u nas są atrakcyjne cenowo. Członkowie Towarzystwa mogą dodatkowo uzyskać zniżki za staż członkowski, kontynuację, bezszkodowy przebieg ubezpieczeń czy zawarcie innych ubezpieczeń dobrowolnych.

Z uwagi na to, że dla ubezpieczeń obowiązkowych budynków ustawodawca nie uwzględnił wszystkich czyhających zagrożeń oferujemy pakiet „Bezpieczna Zagroda”, który jest dopasowany do potrzeb rolnika. Można dobrowolnie rozszerzyć zakres ubezpieczenia budynków o skutki takich zdarzeń jak: fala naddźwiękowa, dym i sadza, trzęsienie ziemi, uderzenie pojazdu w budynek, zalanie, upadek drzew i masztów, przenikanie wód gruntowych. W pakiecie można dodatkowo ubezpieczyć budowlę – również nagrobki oraz mienie domowe, mienie służące do pracy w gospodarstwie nie tylko od zdarzeń losowych, lecz także od kradzieży i dewastacji. Przygotowaliśmy także ciekawą ofertę dla prowadzących gospodarstwa agroturystyczne i dla pszczelarzy.

Ubezpieczając się w naszym Towarzystwie, rolnik może bezpiecznie patrzeć w przyszłość nie obawiając się anomalii pogodowych czy też życiowych nieszczeń związanych z prowadzeniem swojego gospodarstwa. Dlatego też zabezpieczenie się przed negatywnymi skutkami zdarzeń losowych winno być priorytetem każdego rolnika.

Serdecznie zapraszamy do naszego biura i oddziałów.

Kontakt: ul. Swojska 4 91-342 Łódź

tel.42 640-69-80 e-mail:biuro40@tuw.pl

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Warzywa i owoce niezastąpione w żywieniu

Planując żywienie trzeba zwrócić szczególną uwagę na udział owoców i warzyw w jadłospisach. Różnorodne warzywa i owoce o wysokich walorach smakowych, odpowiednio przyrządzone, mogą zadowolić niejednego smakosza, stać się doskonałym dodatkiem, albo samodzielnym daniem w naszych codziennych, mało urozmaiconych posiłkach. Dostarczają nowych wrażeń smakowych, są bogatym źródłem witamin i składników mineralnych, co ma szczególne znaczenie dla naszego zdrowia i samopoczucia.

Warzywa i owoce dostarczają także błonnika, mają niską wartość energetyczną i są jedyną grupą żywności, która dostarcza naszemu organizmowi witaminę C. Trzeba pamiętać o tym, że witamina ta musi znaleźć się codziennie w naszym pożywieniu. Organizm nie potrafi jej magazynować, a jest ona absolutnie niezbędna dla jego prawidłowego funkcjonowania.

Warzywa i owoce ze względu na zawartość witamin zostały podzielone na trzy grupy.

Grupę pierwszą stanowią warzywa bogate w witaminę C, a więc wszystkie kapustne: kapusta biała, włoska,

czerwona, brukselka, pekińska, brokuł, kalafior, kalarepa. Warzywa takie jak: pomidor, papryka, pietruszka naciowa, jarmuż, koper i szczypior, oprócz witaminy C zawierają także dużo karotenu.

Z owoców należy wymienić w tej grupie: porzeczki, agrest, maliny, jeżyny, truskawki, owoce cytrusowe.

Do drugiej grupy zaliczamy warzywa zawierające karoten, który w organizmie ulega zamianie w witaminę A. Warzywa tej grupy mają zabarwienie żółtopomarańczowe lub zielone. Należą do nich: marchew, dynia, fasola szparagowa, zielony groszek, wszystkie odmiany sałaty, szpinak, szczaw, boćwina i inne.

Z owoców najczęściej karotenu zawierają morele.

Trzecią grupę stanowią wszystkie pozostałe warzywa. Zawierają one znacznie mniej witamin, ale obfitują w składniki mineralne, substancje smakowe, cukry, kwasy organiczne i celulozę. Do grupy tej zalicza się: cebulę, czosnek, burak, seler, por, ogórek, kabaczek, cukinię,

szparagi, chrzan, rzodkiewkę, rzodkiew, rzepę, pasternak, bakłażan. Owoce z tej grupy to jabłka, gruszki, śliwki, wiśnie, czereśnie, winogrona.

W naszych warunkach klimatycznych spożycie warzyw i owoców w znacznym stopniu uzależnione jest od sezonu. Dzięki uprawom pod szkłem i folią oraz odpowiednim sposobom przechowywania okres ich sprzedaży wydłuża się. Jednakże w lecie i jesienią zaopatrzenie rynku w te produkty jest najlepsze.

Na Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa” S.A. producenci dostarczają cały asortyment warzyw, uprawianych pod osłonami i w gruncie, dostępnych w tym okresie. Pachnące pomidory, ogórki, pęczki młodej włoszczyzny, kapusta, kalafior i wiele innych warzyw smakiem, zapachem i wyglądem kuszą nasze zmysły.

Na rynku nie brakuje również owoców. Wprawdzie dominują głównie jabłka w różnych odmianach, ale dzięki przechowywaniu w chłodniach z kontrolowaną atmosferą są bardzo dobrej jakości. Nie brakuje truskawek, zróżnicowanych odmianowo i cenowo, do których dołączą niedługo czereśnie. Pamiętajmy, że największą wartość odżywczą mają produkty świeże, jędrne i dojrzałe, i po takie zapraszamy na zakupy na nasz rynek hurtowy.

Wszystkim naszym Klientom dokonującym zakupów na terenie Łódzkiego Rynku Hurtowego „Zjazdowa” S.A. zapewniamy darmowe wjazdy (po uprzednim zgłoszeniu się w Biurze Obsługi Klienta). Więcej informacji o asortymencie oraz cenach warzyw i owoców krajowych i importowanych znaleźć można na stronie www.zjazdowa.com.pl

Serdecznie zapraszamy!

Tekst i zdjęcia Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa” S.A.

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl <http://www.zjazdowa.com.pl>

150 lat KGW na ziemiach polskich

Łódzkie Wojewódzkie Obchody 150-lecia Kół Gospodyń Wiejskich odbywały się 22 maja 2016 r. w Poddębicach pod „Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Łódzkiego Witolda Stępnia”. Było to święto jednej z najstarszych polskich organizacji która bodaj najpiękniej wpisała się w historię funkcjonowania organizacji społecznych, w historię wsi polskiej, w historię naszej ojczyzny. To święto Kół Gospodyń Wiejskich które wciąż dziarskie i pełne zapału, wciąż piękne i młode w obecnym 2016 roku, aż trudno uwierzyć, obchodzą swoje 150. urodziny.

To 4 marca 1866 roku w Piasecznie koło Gniewu na Pomorzu Gdańskim z inicjatywy Juliusza Karzewicza została założona organizacja kobiet wiejskich i przybrała nazwę „Towarzystwo Gospodyń”. Organizacja ta stała się prawozorem Kół Gospodyń Wiejskich. Powstanie organizacji kobiet zostało zainspirowane powstaniem w ww. Piasecznie w dniu 1 października 1862 roku pierwszego Koła Rolniczego utworzonym również z inicjatywy Juliusza Karzewicza. To był początek dzisiejszej organizacji Kółek Rolniczych.

Pierwsza organizacja kobiet wiejskich która przybrała nazwę „Koło Gospodyń Wiejskich” powstała w 1877 roku we Wsi Janisławice na ziemi rawskiej w dzisiejszym województwie łódzkim. Jego założycielką i pierwszą szefową była działaczka społeczna Filipina Płaskowicka. Od roku 1918 r. organizacje kobiet wiejskich w Polsce przyjęły wspólną nazwę: „Koło Gospodyń Wiejskich”. używają jej do dziś, a skrót KGW jest rozpoznawalny niczym najlepsza marka.

Zmieniały się czasy, zmieniała rzeczywistość polityczna i gospodarcza, a kobiety z Kół Gospodyń Wiejskich w swojej mądrości, nie zważając na wiatry historii, zawsze znajdowały sobie miejsce i cel - jakże potrzebnej społecznie, szczernej działalności na rzecz swojego środowiska, na rzecz drugiego człowieka. W czasach bardzo trudnych dla naszej ojczyzny i rodaków, w okresie zaborów, działalność Kół Gospodyń Wiejskich szczególnie przybierała na znaczeniu. W łonie Kółek Rolniczych i Kół Gospodyń Wiejskich, często z narażeniem życia, organizowano wzajemną pomoc dla ludności polskiej zamieszkującej tereny wiejskie, kultywowano tradycję, kultywowano polskość.

W trudnym czasie, kiedy dopiero zaczęła się kształtować samorządność, kobiety stawiały sobie do realizacji bardzo ambitne zadania. Wynikały one z wewnętrznych potrzeb społeczeństwa i prowadzone były oddolnie, w sposób świadomy. Znawcy tematu podkreślają, że organizacje te miały często elitarny charakter, a prowadzona działalność była powszechnie uznawana i ceniona. Nie dziwi zatem, że kierowały nią osoby cieszące się powszechnym szacunkiem i zaufaniem. Już wówczas panie organizowały szkolenia, pokazy i kursy o różnorodnej tematyce, m. in.: pieczenia i gotowania, przetwórstwa mięsa i owoców, hodowli drobiu, warzywnictwa, higieny i racjonalnego odżywiania, kroju i szycia czy wykłady o roli kobiet w życiu społecznym. Organizowano potańcówki i konkursy. Ożywioną i twórczą działalność społeczną Kół Gospodyń Wiejskich przerwał wybuch II wojny światowej. Po wojnie, w okresie władzy ludowej, organizacje kobiece wznowiły swoją działalność. W gestii gospodyń w dalszym ciągu pozostawała organizacja wieczorków i zabaw

tanecznych, jednak były to już imprezy w pewnej mierze dochodowe, dzięki którym KGW wyposażały swoje świetlice w niezbędne zastawy stołowe, sztuce i różnego rodzaju urządzenia kuchenne. Sprzęt służył kobietom do organizacji lokalnych imprez i jednocześnie był wypożyczany mieszkańcom wsi na obsługę i przygotowanie imprez rodzinnych. Działalność społeczna niewiele różniła się od tej pionierskiej z XIX w. Panie współpracowały z wieloma organizacjami, w tym ze strażą pożarną, gminą, szkołą i kościołem, biorąc czynny udział w uroczystościach świeckich i kościelnych, urozmaicając je jednocześnie występami, bądź zapewniając zaplecze gospodarcze. Innowacyjnym działaniem z pewnością była organizacja wyjazdów autokarowych do teatru i wielu nieznanych jeszcze miejscowości w kraju, w tym również do miejsc kultury maryjnego. Twórcze wyjazdy kształtowały światopogląd i jednocześnie budowały polską tożsamość.

Dawniej Koła Gospodyń koncentrowały swoje działania głównie w obszarach wzajemnej pomocy w pracach gospodarskich, prowadzeniu wypożyczalni naczyń, organizowaniu wiejskich uroczystości i odpustów, rozprawianiu kurczaków, paszy i młodej trzody chlewnej czy też innych trudnych do zdobycia w owym czasie produktów codziennej potrzeby. Dziś Koło Gospodyń Wiejskich, to oprócz czynionych w zależności od potrzeb wielu przytoczonych funkcji, jest organizacją stanowiącą liczącą się bazę samorządu środowiska rolniczego. KGW może podejmować szereg działań gospodarczych i społecznych na wsi i w zakresie obszarów rolnictwa, również na terenie miast.

Koła Gospodyń Wiejskich są samorządną i niezależną organizacją społeczno-zawodową kobiet wiejskich, działającą w ramach organizacji kółek rolniczych. Reprezentują interesy i działają na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich. Program działalności KGW wynika głównie z potrzeb kobiet i ich rodzin oraz potrzeb wsi i rolnictwa. W obecnych czasach program ten jest stale dostosowywany do zmieniających się warunków i koncentruje się on na pięciu obszarach działania, które dotyczą:

- pomocy rodzinie wiejskiej w wychowaniu, kształceniu i zapewnieniu wypoczynku wakacyjnego dzieci i młodzieży,
- działania na rzecz ochrony zdrowia oraz zabezpieczenia socjalnego rodzin wiejskich, poprzez rozwój oświaty zdrowotnej, podnoszenie stanu sanitarnego obejść gospodarskich, kultury zdrowotnej mieszkańców wsi oraz pomocy ludziom starszym i niepełnosprawnym,
- rozwijania różnych form przedsiębiorczości wśród kobiet, aktywnych form walki z bezrobociem, poszukiwania alternatywnych źródeł dochodu, wielofunkcyjnego roz-

woju wsi, pozyskiwania dotacji w ramach programów pomocowych dla rolnictwa,

- racjonalizowania wiejskiego gospodarstwa domowego i działań produkcji rolniczej prowadzonych głównie przez kobiety,
- zwiększania uczestnictwa mieszkańców wsi w kulturze, kultywowanie folkloru i sztuki ludowej, kultywowanie tradycji narodowej i chrześcijańskiej.

Działalność kół gospodyń we wsiach i gminach, także miejskich, prowadzona jest w ramach współpracy z organizacjami młodzieżowymi, ochotniczymi strażami pożarnymi, spółdzielczością wiejską, organami samorządu terytorialnego i administracji rządowej oraz instytucjami obsługującymi wieś i rolnictwo. Duże znaczenie ma wieloletnia i trwała współpraca z Kościołem katolickim. Wszystkie święta kościelne, dożynki parafialne, gminne czy wojewódzkie, odpusty i inne uroczystości, najczęściej organizowane są z wydatną pomocą kobiet z Kół Gospodyń Wiejskich. Znaczenie nie do przecenienia w działalności Kół Gospodyń Wiejskich ma wola współpracy i czyniona pomoc ze strony samorządów lokalnych wszystkich szczebli. Kobiety z KGW dekorują trasy procesji, przygotowują regionalne potrawy na pokazach świątecznych stołów, a na tradycyjne uroczystości dożynkowe przygotowują piękne wieńce dożynkowe i niejednokrotnie „cięte” przyśpiewki. A ile przy tym wykazują inwencji i zapału, aby z roku na rok zaprezentować niepowtarzalny i jeszcze piękniejszy wieniec dożynkowy, bardziej trafną przyśpiewkę czy stół kulinarny z jeszcze bardziej wyszukany i smaczniejszymi potrawami.

W ostatnich latach nastąpił wzrost aktywności kół gospodyń wiejskich. Coraz częściej zakładane są nowe lub reaktywowane stare koła. Kobiety wiejskie czynią to, gdyż zauważają dorobek kulturowy i społeczny swoich matek i babć, oraz mają na uwadze obecnie zwiększone możliwości odnowy wsi i aktywizacji społeczeństwa wiejskiego. Trudno na terenie województwa łódzkiego znaleźć wieś w której nie ma Koła Gospodyń Wiejskich, trudno znaleźć samorządowca który jest w stanie obejść się bez współpracy z Kołami Gospodyń i trudno znaleźć w środowisku wiejskim uroczystość bez udziału KGW. Obecnie na terenie województwa łódzkiego działa ponad 580 KGW i zrzesza ponad 15.000 członkiń. I choć tęskno nam do liczebności z przed 1980 roku, kiedy to na porównywalnym terenie wykazywano ponad 2200 kół i ponad 50.000 członkiń to duch w kobietach nie ginie!

Krzysztof Banasiak, Prezes RZRKiOR w Łodzi
Materiały źródłowe ze zbiorów RZRKiOR.